

národní
úložiště
šedé
literatury

Odborné podklady pro legislativní zajištění úrazového pojištění

Janoušek, Vladimír
2004

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-170395>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 24.06.2018

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní [nusl.cz](http://www.nusl.cz) .

Projekt č. HS 120/04

„Odborné podklady pro legislativní zajištění
úrazového pojištění“

**Návrh důvodové zprávy k zákonu o změně zákonů
souvisejících s přijetím zákona o úrazovém pojištění**

Příloha 2

k závěrečné zprávě

Ředitel ústavu:

Ing. Miloš Paleček, CSc.

Odpovědný řešitel projektu:

Ing. Vladimír Janoušek, CSc.

Řešitelský tým:

JUDr. Pavel Kučina, Ing. Miloš Paleček, CSc.

Praha 2004

Důvodová zpráva - návrh

OBECNÁ ČÁST

Současná právní úprava odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání je stanovena v ustanoveních § 190 až § 203 zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“). Ochrana zaměstnanců před následky pracovních úrazů a nemocí z povolání je na základě úpravy obsažené v ustanovení § 205d zákoníku práce zajištěna formou zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání.

Uvedená právní úprava odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání je s účinností od 1. ledna 2005 komplexně nahrazována novou právní úpravou zavádějící zcela nový systém úrazového pojištění, který bude jako jeden ze základních systémů sociálního pojištění prováděn Českou správou sociálního zabezpečení. Tato nová právní úprava je obsažena v návrhu zákona o úrazovém pojištění.

Navrhovaná nová právní úprava úrazového pojištění představuje zásadní zásah do dosavadní základní pracovněprávní úpravy odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání, obsažené zejména v zákoníku práce. Vzhledem ke značnému množství zákonů, které je nezbytné změnit v souvislosti s návrhem zákona o úrazovém pojištění, se předkládá samostatný návrh zákona o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o úrazovém pojištění.

Důvodem navrhovaných změn je v převážné většině případů skutečnost, že tyto zákony obsahují úpravy, v nichž je odkazováno na současnou právní úpravu odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání uvedenou v zákoníku práce. Další změny jsou navrhovány z důvodu nezbytného promítnutí komplexní systémové změny v pojištění pro případ pracovního úrazu nebo nemoci z povolání, která je navrhována zákonem o úrazovém pojištění, do příslušných souvisejících zákonů.

Zpracování těchto změn do návrhu zákona o úrazovém pojištění by neúměrně zatížilo jeho rozsah a zhoršilo tak jeho přehlednost. Proto bylo přistoupeno k provedení uvedených nezbytných změn samostatným zákonem.

Cílem návrhu zákona o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o úrazovém pojištění, je zapracovat dopad zákona o úrazovém pojištění do právního řádu České republiky tak, aby s ním byl v souladu, jakož i s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, a zároveň, aby byl slučitelný s právními akty Evropských společenství.

S přihlédnutím na provázanost návrhu zákona o úrazovém pojištění s návrhem zákona o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o úrazovém pojištění, se navrhuje stanovit nabytí účinnosti tohoto zákona ke stejnému datu – 1. ledna 2006.

Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy je uveden v důvodové zprávě k návrhu zákona o úrazovém pojištění. Změny navrhované zákonem o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o úrazovém pojištění, nemají samy o sobě finanční dosah na státní rozpočet, jsou vesměs důsledkem změn, které přináší návrh zákona o úrazovém pojištění.

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K Čl. I

Navrhovanou změnou je v zákoně o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy doplňována působnost Ministerstva práce a sociálních věcí též o oblast úrazového pojištění, protože toto ministerstvo je podle návrhu zákona o úrazovém pojištění jedním z orgánů provádějících toto pojištění.

K Čl. II a III

Navrhovanými úpravami zákoníku práce se provádějí zásadní zlomové změny dosavadního systému v oblasti odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání. V souvislosti s navrhovaným zákonem o úrazovém pojištění jde o změny nezbytné.

V návaznosti na obsah uvedeného návrhu zákona je navrhována úprava ustanovení § 146 zákoníku práce, a to včetně jeho nadpisu. Text obsažený v odstavcích 1, 4 a 5 je obsahově totožný s dosavadní úpravou uvedenou v § 146 zákoníku práce. Zcela nově je do tohoto ustanovení zařazen text uvedený v odstavcích 2 a 3, který vymezuje pojem pracovního úrazu a nemoci z povolání, včetně zabezpečení zaměstnanců při poškození zdraví nebo smrti, které nastaly v jejich důsledku, a to odkazem na zákon o úrazovém pojištění.

Dále se navrhuje zrušit ta ustanovení zákoníku práce, případně jejich části, které upravují odpovědnost zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu a nemoci z povolání (§ 190 až § 203, části ustanovení § 205a, § 205b a § 205c).

V návaznosti na nově navrhovanou právní úpravu úrazového pojištění je rovněž nezbytné, aby návrh zákona obsahoval návrh na zrušení ustanovení § 205d zákoníku práce o zákonném pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání.

Stejně nezbytné je zrušení § 206 zákoníku práce s ohledem na skutečnost, že koncepce úrazového pojištění podle nově navrhované právní úpravy je systémově zcela odlišná. Nelze proto nadále spravedlivě požadovat, aby se pro případ odškodňování následků úrazu utrpeného při plnění příslušné veřejné funkce nebo činnosti, jejichž výčet dnes toto ustanovení obsahuje, nadále vycházelo z fikce existence pracovněprávního vztahu v těchto případech a zakládalo se i pro uvedené skupiny občanů úrazové pojištění s povinností odvádět pojistné jako pro zaměstnance v pracovněprávních vztazích. V těchto případech se bude nadále postupovat podle ustanovení občanského zákoníku o odpovědnosti za škodu na zdraví ve zvláštních případech, která zajišťují uvedeným osobám při pracovním úrazu, pokud jde o rozsah a výši nároků, prakticky stejnou právní ochranu, jakou jim dosud zajišťovalo ustanovení § 206 zákoníku práce.

V návaznosti na návrh zákona o úrazovém pojištění je navrženo doplnit v ustanovení § 233 zákoníku práce o dohodách o pracích konaných mimo pracovní poměr úpravu, z níž vyplývá, že zaměstnanci vykonávající práce na základě dohody o pracovní činnosti a dohody o provedení práce jsou pro případ poškození zdraví nebo smrti pracovním úrazem nebo nemocí z povolání zabezpečeni podle předpisů o úrazovém pojištění.

(1) V přechodných ustanoveních k novelizaci zákoníku práce se zachovává použití současné pracovněprávní úpravy odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání u starých nároků, pocházejících z doby před 1. lednem 1993, které nepřejíždějí do systému úrazového pojištění (nebyly odškodňovány ani v rámci zákonného pojištění odpovědnosti

zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání) a u nároků na náhradu škody při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání, které vznikly na základě ustanovení § 206 zákoníku práce, které budou v nové právní úpravě kryty podle nových ustanovení občanského zákoníku o odpovědnosti za škodu na zdraví ve zvláštních případech. Pro tyto případy bude v budoucnu využíváno rovněž nařízení vlády upravující vzhledem ke změnám, které nastaly ve vývoji mzdové úrovně, podmínky, výši a způsob náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti nebo při invaliditě vydané k provedení občanského zákoníku.

K Čl. IV

Navrhovaná změna § 6 zákona o životním minimu zahrnuje dávky úrazového pojištění, s výjimkou bolestného, příspěvku za ztížení společenského uplatnění, náhrady nákladů spojených s léčením a náhrady nákladů spojených s pohřbem, mezi započitatelné příjmy pro účely tohoto zákona, obdobně jako je tomu u dávek důchodového a nemocenského pojištění. Tento postup je veden záměrem, aby s nově navrhovanou právní úpravou úrazového pojištění bylo v této oblasti zacházeno stejně jako se současnou právní úpravou, kdy jsou do rozhodného příjmu pro účely nároku na dávky sociální péče započítávány srovnatelné dávky (náhrada za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti, náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti a náhrada nákladů na výživu pozůstalých).

K Čl. V

Navrhovaná změna § 17 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, umožňuje uhradit z přeplatku na pojistném na sociální zabezpečení jiné splatné závazky v oblasti úrazového pojištění. Změna navržená v § 21 zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti ruší přírážku k tomuto pojistnému, která se ukázala být nepraktickou a s ohledem na jinak koncipovanou motivační přírážku k pojistnému na úrazové pojištění (za opakovaně závažné porušení povinností uložených zaměstnavateli právními předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci) by byla i nesystematická.

K Čl. VI

Navrhované změny ustanovení § 8 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení jsou vedeny záměrem uvést tento zákon do souladu s návrhem zákona o úrazovém pojištění, pokud jde o posuzování zdravotního stavu v souvislosti s pracovním úrazem nebo nemocí z povolání.

Navrhované změny ustanovení § 11 vyplývají z koncepce nové právní úpravy úrazového pojištění počítající s využitím údajů, které získávají orgány sociálního zabezpečení (ty budou do budoucna rovněž orgány úrazového pojištění) pro účely sociálního zabezpečení i v oblasti úrazového pojištění – jejich dosavadní oprávnění v oblasti sociálního zabezpečení se proto rozšiřují i na získávání údajů a informací potřebných pro provádění úrazového pojištění.

V souvislosti se zahrnutím zmocnění pro Ministerstvo zdravotnictví vydat v dohodě s Ministerstvem práce a sociálních věcí vyhlášku, která upraví (i pro oblast důchodového pojištění, veřejného zdravotního pojištění, apod.) podmínky, za nichž nemoci z povolání vznikají a klinický stupeň závažnosti nemocí, vad nebo stavů, které jsou jako nemoc z povolání uznávány, postup při uznávání nemocí z povolání, a vydá seznam zdravotnických

zařízení, která uznávají nemoci z povolání, se vypouští obdobné ustanovení z § 16 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení.

K Čl. VII

Navrhované změny služebního zákona vycházejí ze stejného záměru, jako změny provedené v zákoníku práce (jehož režim odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání se na státní zaměstnance s určitými odchylkami vztahuje), tj. provést i ve služebním zákoně zásadní zlomové změny dosavadního systému v oblasti odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání.

Návrh vychází z jednoznačného principu, že pro všechny zaměstnance vykonávající závislou práci, s výjimkou ozbrojených složek, bude poskytovat s ohledem na principy rovného zacházení zabezpečení při pracovním úrazu a nemoci z povolání úrazové pojištění, upravené zvláštním právním předpisem, tj. zákonem o úrazovém pojištění.

Pokud jde o nároky plynoucí z poškození zdraví nebo smrti osoby blízké státnímu zaměstnanci v důsledku útoku jiné osoby pro plnění služebních úkolů státního zaměstnance, nebo fyzické osoby, které státní zaměstnanec poskytoval nebo byl povinen poskytovat výživu, bude se do budoucna řídit náhrada škody ustanoveními občanského zákoníku o odpovědnosti za škodu na zdraví ve zvláštních případech, obdobně jako tomu je v případě osob uvedených dnes v § 206 zákoníku práce, které utrpěly pracovní úraz při výkonu veřejné funkce apod. Bude jim tak zajištěna, pokud jde o rozsah a výši nároků, prakticky stejná právní ochrana, jakou jim dosud zajišťovala dosavadní právní úprava obsažená ve služebním zákoně.

K Čl. VIII

Navrhovaná změna občanského zákoníku reflektuje v ustanoveních o náhradě škody na zdraví návrh zákona o úrazovém pojištění a návrh změn zákoníku práce uvedených v článku II navrhovaného zákona, zejména skutečnost, že navrhované úrazové pojištění nelze vztáhnout na případy, kdy neexistuje zaměstnanecký vztah, popřípadě výdělečná činnost osoby (a kdy není možné stanovit a odvádět pojistné na úrazové pojištění), u níž došlo k úrazu, který se jeví potřebné odškodnit v režimu objektivní odpovědnosti státu, obce či jiné právnické nebo fyzické osoby, v jejíž prospěch aktivita poškozeného směřovala.

S ohledem na zrušení právní úpravy odpovědnosti za škodu při pracovních úrazech a nemocech z povolání v zákoníku práce se vkládá do občanského zákoníku nová právní úprava objektivní odpovědnosti za škodu na zdraví ve zvláštních případech. Jde o úpravu, která se bude týkat především odškodnění škod na zdraví osob pomáhajících zpravidla na výzvu nebo s vědomím státního nebo jiného orgánu policii, myslivecké stráž, hasičům, rybářské stráž apod. při jejich činnosti, které jsou upraveny v současné zejména zvláštními zákony novelizovanými v článcích XXII až XXXIV navrhovaného zákona odkazem na příslušnou pracovněprávní úpravu.

Dále se bude nová úprava vztahovat na osoby kryté dnes pro případ svého „quasipracovního“ úrazu ustanovením § 206 zákoníku práce a prováděcím nařízením vlády k zákoníku práce, který se týká zejména žáků základních škol, základních uměleckých škol, speciálních škol, středních odborných učilišť, odborných učilišť i učilišť, gymnázií, vyšších odborných škol a středních odborných škol a studentů vysokých škol. Konečně se bude nová právní úprava objektivní odpovědnosti za škodu na zdraví ve zvláštních případech týkat též fyzických osob, které nejsou v zaměstnaneckém vztahu, ale vykonávají určitou funkci, popřípadě jinou obecně prospěšnou činnost (např. zdravotník Červeného kříže, dárce krve,

člen Horské služby) uvedenou v § 206 zákoníku práce, při které u nich dochází k újmě na zdraví.

V uvedených případech se nebude moci stát, obec, příslušné učiliště, škola, vysoká škola, či jiný subjekt ze zákona za škodu na zdraví odpovídající odpovědnosti zbavit s výjimkou případu, kdy by prokázal, že si tuto škodu poškozený způsobil úmyslně, obdobně jako tomu bylo dosud v případě dosud aplikované pracovněprávní úpravy.

Dále se navrhuje zrušit ustanovení § 447 odst. 2 občanského zákoníku, neboť jeho obsah, zejména pokud jde o větu první, by již nebyl nadále aplikovatelný. Aby však byla i nadále dána možnost soudu určit vyšší částku náhrady za ztrátu na výdělku ve stanovených případech, přenáší se příslušná úprava, obsažená dosud v § 447 odst. 2 ve druhé větě za středníkem, do odstavce 1, který upravuje základní normu pro stanovení výše náhrady za ztrátu na výdělku.

K Čl. IX

Změny týkající se některých ustanovení občanského soudního řádu zajišťují, aby přednostními pohledávkami byly též náhrady přeplatků na dávkách úrazového pojištění, jakož i pohledávky pojistného na úrazovém pojištění. Doplnění úrazového pojištění do dalších ustanovení občanského soudního řádu je navrhováno i pokud jde o doručování dražební vyhlášky a některé další postupy soudu tak, aby bylo po zavedení úrazového pojištění dosaženo souladu v přístupu k tomuto pojištění s přístupem, který je v občanském soudním řízení uplatněn vůči ostatním odvětvím sociálního zabezpečení.

K Čl. X

Navrhovanou změnou ustanovení § 6 a 7 zákona o rozpočtových pravidlech se provádí doplnění stávajícího textu v návaznosti na návrh zákona o úrazovém pojištění a zavádí v rozpočtové oblasti pro úrazové pojištění stejný režim jaký existuje pro ostatní odvětví sociálního pojištění (nemocenské pojištění, důchodové pojištění). Pokud jde o oblast pojistného a dávek úrazového pojištění jsou tyto úpravy navrženy v § 36 a 70 zákona o rozpočtových pravidlech.

K Čl. XI

V zákoně o daních z příjmů se navrhuje do výčtu uvedeného v ustanovení § 4 o osvobození od daně uvést též příjem, který získají poplatníci daně ve formě dávek úrazového pojištění.

K Čl. XII

V trestním zákoně je doplnit do skutkových podstat trestných činů neodvedení či zkrácení pojistného na sociální zabezpečení nebo zdravotní pojištění též neodvedení či zkrácení pojistného na úrazové pojištění, aby byl zajištěn soulad v přístupu státu k jednání porušujícím chráněné zájmy v oblasti všech odvětví sociálního zabezpečení (pojištění).

K Čl. XIII

Nezbytné změny vyplývající z navrhované úpravy úrazového pojištění se promítají do příslušných ustanovení zákona o důchodovém pojištění. Do vyměřovacího základu pojištěnce

se tak bude pro účely stanovení ročního vyměřovacího základu v oblasti důchodového pojištění na základě úpravy navržené v ustanovení § 16 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění ode dne účinnosti zákona o úrazovém pojištění zahrnovat též úrazová renta, tak jako se dosud do vyměřovacího základu pojištěnce zahrnuje náhrada za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti náležející za pracovní úraz (nemoc z povolání) a náhrada za ztrátu na služebním příjmu (platu) státního zaměstnance po skončení neschopnosti k službě.

Dále se v souvislosti se zavedením úrazového pojištění provádějí nezbytné legislativně technické úpravy v ustanovení § 25 a ruší se v § 107 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění zmocnění pro vládu stanovit nařízením, které nemoci se považují za nemoci z povolání, a seznam těchto nemocí. Do budoucna bude seznam nemocí z povolání součástí zákona o úrazovém pojištění (přílohou k tomuto zákonu).

K Čl. XIV

V zákoně o státní sociální podpoře se navrhuje doplnit v ustanovení § 5, že za příjmy rozhodné pro přiznání dávky se považují též některé dávky úrazového pojištění, a to s ohledem na jejich charakter úrazový příspěvek, úrazové vyrovnání, úrazová renta, jednorázové odškodnění pozůstalého a úrazová renta pozůstalého.

K Čl. XV

Navržená změna zákona o soudním řádu správním spočívá ve stanovení příslušnosti soudu. Pokud jde o věci úrazového pojištění, navrhuje se stanovit, že příslušným bude krajský soud, v jehož obvodu má navrhovatel bydliště, popřípadě se v tomto obvodu zdržuje.

Další navrhovaná změna se týká náhrady nákladů řízení ve věcech úrazového pojištění. Navrhovanými změnami bude stanoven v těchto věcech stejný postup jako při řízení o věcech důchodového či nemocenského pojištění.

K Čl. XVI, XVII a XVIII

Navrhované úpravy zákona o nemocenském pojištění zaměstnanců, zákona o státní statistické službě a zákona o ochraně osobních údajů, reagují na návrh zákona o úrazovém pojištění a provádějí nezbytná doplnění nebo změnu uvedených ustanovení zajišťující potřebný věcný a legislativní soulad právní úpravy.

K Čl. XIX

Navrhovaná změna zákona o soudech a soudcích vychází z návrhu zákona o úrazovém pojištění a z navrhovaných změn zákoníku práce uvedených v článku II navrhovaného zákona. Pro případ poškození zdraví pracovním úrazem nebo nemocí z povolání budou soudcům náležet dávky úrazového pojištění.

K Čl. XX

V zákoně o výkonu trestu odnětí svobody jsou navrhovány změny v oblasti odpovědnosti za škodu způsobenou odsouzenému při plnění pracovních úkolů. Vychází se přitom z návrhu zákona o úrazovém pojištění a z návrhu změn zákoníku práce uvedených v článku II navrhovaného zákona. V ustanovení § 39 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí

svobody se proto provádějí nezbytné legislativně technické úpravy a nově se stanoví, že zabezpečení odsouzeného pro případ poškození zdraví pracovním úrazem nebo nemocí z povolání upravuje zvláštní právní předpis. Tímto právním předpisem se rozumí zákon o úrazovém pojištění.

K Čl. XXI

V zákoně o prevenci závažných havárií se v návaznosti na návrh zákona o úrazovém pojištění a na návrh změn zákoníku práce uvedených v článku II navrhovaného zákona navrhuje zrušit ustanovení, podle kterého by již nadále nebylo možné postupovat.

K Čl. XXII, XXIII, XXIV, XXV, XXVI, XXVII, XXVIII, XXIX, XXX, XXXI, XXXII, XXXIII a XXXIV

Navrhované změny celního zákona, zákona o Policii České republiky, zákona o požární ochraně, zákona o zajišťování obrany České republiky, lesního zákona, zákona o rybářství, zákona o ochraně přírody a krajiny, zákona o myslivosti, zákona o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky, zákona o obecní policii, zákona o Bezpečnostní informační službě, krizového zákona a zákona o integrovaném záchranném systému vycházejí z návrhu zákona o úrazovém pojištění a z návrhu změn zákoníku práce uvedených v článku II navrhovaného zákona.

V uvedených zákonech jde o změny dosavadní právní úpravy odpovědnosti státu za škodu způsobenou osobám, které poskytly pomoc orgánům zřízeným podle uvedených zákonů, např. myslivecké strážní, Vězeňské službě nebo jejímu příslušníkovi, zaměstnanci finančního ředitelství, strážníkovi, apod. na její žádost a s jejím vědomím. Došlo-li u takové osoby k poškození zdraví nebo ke smrti, byla podle dosavadní právní úpravy náhrada škody určena podle pracovněprávních předpisů o odškodňování pracovních úrazů.

Vzhledem k navrhované právní úpravě úrazového pojištění, která vychází ze zcela nové koncepce a je systémově zcela odlišná od dosavadní úpravy odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání, nelze nadále spravedlivě požadovat, aby se pro případ úrazu či smrti ve výše uvedených situacích vycházelo z fikce pracovněprávního vztahu uvedených osob. Proto se navrhuje, aby se v takových případech náhrada škody poskytovala podle ustanovení občanského zákoníku o odpovědnosti za škodu na zdraví ve zvláštních případech. Uvedeným osobám tak bude zajištěna, pokud jde o rozsah a výši nároků, prakticky stejná právní ochrana, jakou jim dosud zajišťovala dosavadní právní úprava odkazující na pracovněprávní předpisy.

K Čl. XXXV

V zákoně o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výdělku se zrušují ustanovení, která mají přímou vazbu na ustanovení zákoníku práce o náhradě škody při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání, a která se navrhuje zrušit v článku II navrhovaného zákona a stala by se tak obsoletními.

K Čl. XXXVI

V zákoně o zvýšení vyplácených důchodů a důchodů přiznávaných v roce 1994 a v roce 1995 se zrušuje § 14 zákona, který má přímou vazbu na ustanovení zákoníku práce o

náhradě škody při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání, která se navrhuje zrušit v článku II navrhovaného zákona a stala by se tak obsoletními. .

K Čl. XXXVII

Přechodné ustanovení navrhovaného zákona je koncipováno obdobně jako přechodná ustanovení zákona o úrazovém pojištění, která zachovávají použití současné právní úpravy odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání i pro období ode dne účinnosti nové právní úpravy úrazového pojištění, pokud jde o nároky vzniklé před tímto dnem. Proto i rozsah a výše náhrady újmy na zdraví nebo smrti vzniklé před 1. lednem 2006, která nebyla do dne 31. prosince 2005 vyplacena, se v případech upravených ustanoveními zákonů, která se mění v článcích XXII až XXXIV tohoto zákona, posuzují i po 31. prosinci 2005 obdobně podle předpisů o odškodňování pracovních úrazů zaměstnanců platných ke dni 31. prosince 2005.

K Čl. XXXVIII

Účinnost navrhovaného zákona se navrhuje shodně s účinností nové hmotněprávní úpravy obsažené v návrhu zákona o úrazovém pojištění od 1. ledna 2006.